Ч. 289. Львів, второк дня 25. грудня 1907. (7. січня 1908). Річник XI.

РУСЛАН

Передплата
на »РУСЛАНА« виносить:
в Австриї:
на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . 5 кор.
на місяць . . . 1·70 кор.

За границею:
цілий рік . 16 рублів або 36 франків
на пів року . 8 рублів або 18 франків
Поодиноке число по 10 сот.

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о $5^1/_2$ год. пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« під ч. 1. пл. Домбровского (Хоружщини). Експедиция місцева в Агенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застережене. — Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в »Надісланім« 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Христос родить ся!

Слава въ вишнихъ Богу, на земли миръ въ человѣцѣхъ благоволенія.

(+) Коли сей ангельский привіт загомонить з тисячів веселих сердець по всій Україні-Руси, а веселий настрій на памятну згадку »Христос родить ся!« проявить ся навіть в найубожшій хатині, тоді повинні всі наші серця відвернути ся від щоденьщини політично-національного і суспільного заколоту з усіма єго невідрадними проявами, а споглянувши на минувшину, звернути ся з вірою до задач будучини.

Минувший рік приніс нам загальне виборче право до державної ради а з тим справедливійше і численнійше заступництво руского народу. Окрім того по десятьлітних завзятих спорах між обома державами монархії настало порозуміне, примирене і скріплене підвалин Габсбурскої монархії, в котрій наша Руска католицка Церква, українсько-руска народність і мова находить захист і можливий розвиток. Політичні і народо господарскі сили населеня в цілій державі відотхнуть по тім десятилітю важкої і горячої боротьби о розширене горожаньских прав і обезпечене підвалин народо-господарского розвитку і вствованя монархії, а звернуть ся тепер до поважної і успішної витворчої діяльности. Се дійсно ціль, що обіцює справедшні успіхи і поступ населеню і принесе богате благословене!

Одначе який же сумний образ внутрішнього розладу, братобійчої боротьби, марнованя найліпших сил народних розкриває ся посеред рускої суспільности — як раз неперечно тому, позаяк сю боротьбу підсичувала завість, ненависть і невгода, позаяк ся боротьба була звернена проти основ нашої віри, суспільного ладу, людий доброї волі, що моглиб стати в пригоді нашій добрій справі, замість поборюваня спільними силами ворогів нашої Церкви і народности.

Якийже сумний, без міри сумнійший образ нашого народу на Україні, де занепад правдивої віри ослабив моральну житєву силу української сусьпільности, де високопарна новітна мрія якогось нібито всесьвітного поступу притьмила почуване і сьвідомість національну і знесилила велитеньский нарід у важкій боротьбі о свої природні й історичні права.

А при такім внутрішнім розладі і розстрою тут і незвичайнім знесиленю і немочи там, на Україні, має українсько-руский нарід довершити великі і трудні задачі, до котрих треба зєдинити всї щирі, сьвідомі народні сили, одушевити їх висшими ідеалами, загріти до витривалости, розбудити і осьвідомити дрімучих і неарячих.

Полагода національного питаня, порозуміня народів поселених в Австриї, от се задача будучини. Мир і спокій має настати між народами Австриї, між ріжними народностями монархії; мають закінчити ся безнастанні національні спори, які — хоч може кождий про себе бажає найліпшого, — викликують велике заостренє, вичерпують народні сили, спиняють культурний розвиток і народо господарский поступ, а з тим і спромогу видержати в сьвітовій культурній боротьбі народів навзаводи.

Мир на землї поміж людьми доброї волї, помиренє народів в Австриї, отсе найблизша задача будучини. Колиб де сего дійшло, якеж то благословене сплило би на все населенє держави! Скріпилоб ся становище держави, але скріпилоб ся також становище рускої народу, котрий замісць безнастанної боротьби о свої народні права, міг би всю житєву силу звернути на культурну і народо-господарску роботу. Тоді моглиб ми користувати ся культурними придбанями новітних часів, котрі запевнилиб нашому народови в Австриї культурний і народо-господарский поступ. Тоді моглиб ми визначити межі і надати напрям суспільному розвиткови і орґанізациї. Тоді моглиб вирівнати ся ріжниці між капіталом і працею, витворці булиб спроможнійші в діяльности, а споживники моглиб найти вдоволенє.

Народна просьвіта широких верств на Україні, національне осьвідомлюване, зєдинене сил для культурної і народо-господарскої роботи, отсе в будучині найблизші задачі наших братів на Україні, бож лише тим способом зможуть они добити ся і політичної волї. Нині ще неначе ся глогорожечка поза терністими запорами дрімають богаті засоби і скарби нашого даровитого і до висшої культури здібного народу, а просьвіта і наука пробудить сї приспані народні сили і дасть спромогу користувати ся сими природними засобами і скарбами. А як раз рокове сьвято Різдва Христового повинно нам нагадати, що лише на основах Христової віри і величної науки божественного Спасителя можемо дійти до відродин поневоленого українсько-руского народу. Від народженого в убогих яслах Спасителя сьвіта засияло мирови сьвітло розуму. Єму лише, сему сонцю правди, покланяє ся вся земля, в Нім і наш нарід може найти одиноке жерело спасеня, в Нім черпати віру в красшу будучину і надію справедшних відродин на основі ухристияненя нашої суспільности. Славіте отже Єго, Спасителя сьвіта!

Приготовленя до німецкого-ческого порозуміня.

(×) Порозуміне, яке тепер думає правительство перевести між Німцями і Чехами в національних справах, підготовлювало ся вже давнійше. Ще перед двома роками і в молодоческім клюбі в держ. раді і у виконнім виділі сего сторонництва потворили ся язикові виділи, котрі приняли на себе задачу уложити правний і дійсний стан язикового питаня. Члени сих язикових виділів виробили окремі начерки в тих справах. Окрім того покликувано анкету з заводових знавців сих справ, щоби вислухати їх поглядів і рад.

На основі зібраного тим способом матеріялу вироблено опісля основні пропамятні письма про правний і дійсний стан язикових відносин. Головною засадою сих письм була повна справедливість. Такі підготовленя роблено з ческого боку аж до часу, коли бар. Бек обняв державну керму.

Бар. Бек, обнявши президию міністрів, утворив в самім міністерстві т. зв. угодовий комітет, до котрого належали міністри др. Пацак і Праде. Їм поручив міністер-президент, щоби основно виложили погляди своїх сторонництв про язикові відносини. Др. Пацак подав бар. Бекови кілька пропамятних писем в тій справі, котрі містили в собі засади зладжені згаданими в горі двома виділами язиковими. Пропамятні письма обнимають: 1. Язикове і урядниче питане (д-ра Пантучка); 2. Засади кравого статута зглядно кравої конституциї (д-ра Герольда), 3. Шкільні справи входячі в обсяг ческого сойму (д-ра Челяковского); 4. Законне управильнене про уживанє обох кравих мов в автономічних властях (д-ра Пацака); 5. Замітки до соймової ординациї виборчої внесеної правительством (д-ра Пацака); 6. Поділ виборчих округів сільских і міских (проф. Чіпери); 7. Письмо про поступоване в обговорюваню сих справ, в чім виключено т. зв. угодові конференциї.

Головні начерки предкладав бар. Бекови міністер Пацак від листопада 1906 до вересня 1907 р. Двох писем ще не виготовив др. Пацак задля уступленя з міністерства.

З того всего бачимо, що Чехи трудили ся вельми запопадливо над сею справою і їх заводові знавці язикових та національних відносин обробили о-

сновно сї питаня та подали правительству готові начерки в тих справах.

Як небудь не заносить ся тепер на те, як ми вже неразз згадували, щоби правительство забрало ся до полагоди національного питаня в усїх краях австрийских, отже і в Галичинї та Буковинї, то всеж таки повинні рускі посли сего домагати ся. Одначе, щоби станути перед правительством з якимись певними даними, треба би і у нас утворити заздалегід такі язикові видїли, котрі зібрали би потрібний материял і на основі сего материялу уложили наші домаганя в тих справах, щоби се не вийшло так прихватком і так недокладно, а у великій части хибно, як з т. зв. національною статистикою.

До тебе, хато, йду...

О хато, рідна хато, незабута,
В вінку сосон, що з вітром шумно грають;
Де лїтом стелить ся барвінок, рута,
Де мальви до вікон в ніч ясну заглядають,
Де рідну душу видиш в кождім листї,
Де навіть сни бувають тихі й чисті.

Як радо я спішив до тебе, хато,
З розбитою душею, мов до мами,
І як для мене мала ти богато
Серця, котрого нинї я словами
Не заплачу — о хато! — близь порога
Твого кінчив ся біль мій і тривога.

І нинї ти мене приймеш, як сина,
І посадиш біля стола на лаві.
І нинї прецїнь я твоя дитина
Рідна, і нинї, хоть слова лукаві
Падуть між нас немов перегорода,
Ти плач мій вчуєш й скажеш: »тихо, сину, (шкода«.

Шкода тих слїз, що пропадають марно,
І слів, котрі падуть на роздорожа.
Тепер на нашім небі „парно — хмарно“,
В брудвім болотї гине іскра божа,
Та час той як мине, як досьвіток настане,
Побачить всякий з нас, що гарне, що (погане.

Побачить і буде сердечно битись в груди,
Що кривду сотворив слїпотою своєю,
А скинувши з очий ненависти палуди
Увидить іньший сьвіт — і піднімесь душею
До висших дїл на міру небуденну..
До тебе, хато, йду крізь тую пітьму тьменну!

Богдан Лепкий.

Павло Крат основником „Незалежної грецкої церкви“ в Канадї.

(Замітки з клуґів духовеньства з нагоди катехизму незалежної церкви грецкої в Канадї).

Той сам Павло Крат, що в часї унїверситетскої демонстрациї, серед котрої у академічної молодежи кипіла кров з обуреня на кривди, а він бавив ся в блазни, виїхавши до Америки, знов обрав ся в подібну плахту „пастиря Незалежної Грецкої Церкви в Канадї“. Перед собою маю катехизм »церкви«.

Є то, чи властиво доперва має бути Церква, котра позичила собі засад у протестантів а деяких зверхних форм з грецкого обряду, так що до єї назви ще бракує: »протестантско-«. Ріжнячись бесїдою і зверхними формами від протестантизму, а засадами від грецкої схизми, приходить до свого головного здобутку: »незалежности«. А позаяк вона запозичила ся у обох своїх посестер лише дуже скупо, тому виступає ще більшою карикатурою, як рационалїстичний протестантизм і формалїстична московско-грецка схизма. Де в протестантизмі устає правда, там бодай сяк-так заповняє сю прогалину вирафінована софістерия, котра ще до того даючи широку свободу совісти і опановуючи так волю, зможе збаламутити розум, але „Незалежна Греческа Церков в Канадї« від разу зраджує ся, що не ручить про силу і вартість своїх правд.

На перше поставлене питане відповідає сей катехизм, що віра то є віра! В питаню 9. говорить, що грішник »єсли не покає ся, кінчить у вічній погибели«, але в пит. 24. додає, що »гріхи наші задля Него (Іс. Хр.) даром прощають ся нам«, отже »Незав. Грецка Церква в Кан.« сама не знає, на що люди видумали каяне. Катехизм в пит. 34. признає, що Церква мусить бути конечно видимим товариством, однак відмовляє сему видимому товариству, яким дійсно є Церква, видимої голови. Кождий розумний чоловік бачив би в видимім товаристві без видимої голови лише щось найнерозумнїйшого, а »Нез. Церква в Кан.« видить як — раз тут всю свою силу, бо вона як раз »тому уживає свого права пояснити Єго (Іс. Хр.) закони без ограничення або контролї державної, хоч досьвід учить нас, що власне задля сего браку видимої голови всї некатолицкі церкви стоять під державною контролею і то дуже прикро.

Розуміє ся, що честь образів також знесена. Цікаві ми дуже, що зробить знаний з великої почести до образів наш селянин, як би дійсно дав збаламутити ся тим блазням і яко conditio sine qua non мусїв би викидати з хати сьвяті образи, так як „друга заповідь божа в Нез. Церкві в Канадї« сего конечно домагає ся!

Про инші єреси, нпр. що тайни є лише простими церемоніями, зовсїм згідно з протестантизмом, що замість єрархічного порядку приймає ся »загальне сьвященьство всїх охрещених«, що нема чистилища (а наш народ над душами в чистилищи так чулий!) ітд. не варто й згадувати.

Але ще одно. Сей катехизм сам признає, що Церкву міг заложити лише Іс. Христос, а не пояснює, де була єго »Нез. Гр. Церква“ через два тисячі лїт, і закладаючи її аж тепер сам послїдовно мусить її узнати дїлом людским, отже не Христовим. Та нинїшний „поступ“ лиш від правди домагає ся доказів, і тут ми за се не гнїваємо ся, але лож приймає без доказів, не рідко і против здорового розуму, коби лише лож схлїбляла пристрастям і гордости. І та надія відводити від правди на широку дорогу самоволї, надія, котра в тім напрямі впрочім мало коли заводить, казала упавшим індивідуам кинутись до сего цїлого безбожного дїла, а авторови подиктувала сей катехизм.

Можемо бути зовсїм спокійні, що на так разючі єреси, диметрально противні не лиш правдам католицким але цїлому релїгійному житю і виплеканому пієтизмови нашого народа, наші еміґранти, принайменше в більшім числї, не дадуть ся нїколи увести, але одно нас застановляє!

Апостолом і трохи не самим основником сеї „церкви“ є той сам Павло Крат, що будучи у Львові на унїверситетї, зі своїм тїснїйшим кружком академиків заперечував всяку релїґію, а тепер він, той сам Павло Крат, не лише що вертає до сеї конечної потреби духа, але й ще є пропаґатором релїгії, без ріжниції для нашого заложеня, чи вона є правдива чи нї. Чи сей зворот мав би бути проґностиком, що і єго приятелї минувших переконань зі Львова вернуть назад до сеї правди, котру покинули? Дай Боже!

З Америки.

(Наука для наших галицких Поляків).

Недавно тому хтось з Галичини зі Станиславова прислав до Преосьв. Сотера Ортиньского лист адресований по руски. Тай ще заадресував єго не прямо до особи Преосьвященого, але до Консисториї, а в додаток подав ще хибно адресу, бо замість 63 улиця, написав 53. Ну і той лист дійшов до рук адресата. Дивне диво! В Америцї, де нїхто з Американцїв не то що не вміє по руски читати, але на руске письмо дивлять ся зовсїм так, як ми Русини дивимось на письмо хіньске; в Америцї, де не знають, що якісь Русини є на сьвітї; в Америцї, де думають, що на цїлім сьвітї всї говорять а принайменше повинні говорити лишень по анґлійски; в Америцї, де панує мова лишень анґлїйска, письмо анґлїйске, яке родовитому Анґлїйцеви нераз дуже тяжко приходить ся читати, бо одна і та сама буква в кождім майже слові инакше звучить — в Америцї, кажу, руске письмо трафило до адресата. Єго не звернули назад надавцеви з дописною: not intelligible (не зрозуміле). Як я то припадково побачив, то не міг надивуватись тай мимохіть перенїс ся гадкою до Галичини тай подумав собі: Га, Боже єдиний! що то значать люди, що уміють людскі чувства пошанувати! Як би так в Галичинї, то би сейчас такий лист завернули з дописною »nie zrozumiałe« або як звичайно роблять з рускими листами „adresat nie znany“ або дописали „Rosya“. Наші галицкі урядники хоть уміють добре по руски і читати і писати, то однако в своїй злобі, ради своєї загорілости не хотять і чути про руску мову та про руске письмо. Руску мову, руске письмо ненавидять, нехтують, висьміюють та де можуть то конфіскують. А се дїлають тому, бо не хотять, аби Русини єствували на сьвітї; бо як ті Русини не будуть мати своєї мови та свого письма, то тодї і їх не стане. Вже би час, щоби ті наші братя стямили ся та прийшли до переконаня, що то они не добре роблять, що не годить ся так обходитись зі своїм братом-Славянином. Вже би раз повинні увійти в себе, застановитись, та навчитись шанувати людскі чувства — ті чувства, які кождому чоловікови є найдорожші. Повинні би те знати тай добре о тім памятати, що кождого Поляка дуже болить те, що Нїмцї та Москалї з їх братьми так немилосерно, по мачошиному та ще більше скажу — по варварски обходять ся: конфіскують польске письмо, забороняють польским дітям в школах по польски вчитись, та навіть не вільно польскій дитинї в школї по свому молитись; і серце кождого Поляка задля сего кипить заілою ненавистию до тих, що з їх братом так по варварски обходять ся. Їх серце не може того знести та хотьби й не хотїло, то таки мимохіть палає ненавистю до них. А тепер спитаю, чи Русин має иньше серце? Чи серце руске не уміє, не потрафить відчути тої претяжкої кривди, яку єму єго братя, Поляки, роблять? Чи руске серце може рівнодушно дивитись на ті кривди, на ті зневаги, на ті злочини, які дїлають Поляки Русинам? Нї, пренїколи!

Що Нїмцї так тяженько допікають Полякам, що рабують їм їх найдорожші чувства, то се ще можна хоч вчасти зрозуміти о стілько, що то зовсїм чужі люди; але що Поляк забравши всю власть у свої руки, на єго рускій питоменній землицї, в єго питоменній хатї обходить ся з ним так, то се є дуже а дуже дивне а заразом так болюче, що хиба нема вже нїчого болеснїйшого. Повинні би наші Поляки памятати, вже не говорю

про любов християньску, досьвідчаючи на собі, памятати о тім, повинні би зрозуміти те, що відбирати комусь єго рідну мову, нехтувати її, що се рівнаєсь найстрашнійшим мукам. Повинні би памятати, як вже не на слова Христові, котрий сказав, що: „щосьте зділали одному з сих, то мені ви мені те зділали“, то принайменше повинні памятати на свою пословицю, яка говорить: „Co tobie nie miłe, nie czyń drugiemu“.

Американець.

Катря Гриневичева.

Поворот Романової дружини.

— — — Холод був проникливий, двірский тивун Лука Лукич відчував єго, хоч був одітий у кафтан з доброї вовни, підшитий куницями. У Луки літ шістьдесять та з чубом — привітнїйшеб старому у теплій кімнаті, край чарки золотого меду. Але сторожа княжого двора і уряд, якого не можна повірити кому будь. Уся молодь аж до отрока, що напував двірскі коні, потягнула у Польщу з пресловутим Романом. Лишились йно старі, довірочні люди, жмени боярских дочок та дехто з прислуги. Тому хоч і як марцевий вітер морозив старе тивун овесерце, хоч і як перевалювались хмари над великаньскими деревами край рундука, старий тивун з почутєм достойної поваги роздумував, що він у сїй хвилї є як се око Господа в трикутнику з карміну і сепії, що його на перґаміні звик розписувати преподобний Варлаам.

Згадавши старця, Лука глянув на вежу, звідки каганець кидав червоні смуги крізь грубе скло вікна. У самітній кімнаті маялась там і сям висока, згорблена тїнь людини. Що не давало супокою угодникови божому у сю глубоку, нічну пору? Він вже не читав нині у ході зір: Великий Віз закрили великі, непроникливі хмари і небо видалось погаслим зеркалом води, у якім відбилась сюніч сумовита Троянова земля. Часом тїнь здержувала ся на хвилю і мабуть схиля лась над книгами, бо вузке полумя каганця від руху листів холиталось мов листок на вітрі.

Лука Лукич задрожав від внутрішнього холоду. Єго бодре, розважне серце затовклось в груди і наче хвильку стануло тихо. Невчений розум Луки пошиб набожний острах: неюжеж в такі ночі приходить сьвяте розуміне далеких річий у білі руки старця, що як голуби лежать там, на перґаміновім сувою? Може саме тепер очи самітника повні мудрого сьвітла проникли важку основу хмар і бачать, куди клонять голови на сон княжі бояри, якими стежками скитає ся сьвітла дружина? Згадав старець і одинака сина Демяна — задрожали густі ак повсть сиві брови над вогкими очима...

Але роздумуванє Луки потахло по хвилї як іскра від дощу. З синяво-сїрої далечини, у якій запалювались де неде блїді волоконця сходу, надлетїли на крилах вихру дивні якісь голоси. Вони змагались, кріпшали щораз, наче з гірских яруг спутаних диким камінєм та вербо-лозом, потекли нараз многі потоки і з лопотом розлились по широкій ровени.

Припав Лука чуйним ухом до землї і дух задержав у собі. Серце в нього сильно билось, не давало супокою, то він міцним пястуком здавив єго у груди і чуйну душу післав на зустріч подіям, що ось надходили... По добрій хвилї він двигнув ся з колін і з молодечою живостию поспішив у замкові хороми. В крайній кімнаті жила Анка, дочка боярина Глїба Куденевича, товаришка і повірниця княгині, до якої мала доступ кождої пори. Тяжкі, дубові двері не віддали мабуть осторожного зразу стукання старця, бо добру хвилю було тихо. Аж удар долонею, оден, другий і третій широким відгуком розійшов ся по княжому житлї. Лука зімнявсь, згадав відвічальн сть, але голоси з надвору не вмовкали, а неслись з курявою пилу і свистом Стрибога.

Білі руки відхилили двері і струнка постать дївчини станула на порозї. Анка що йно зірвалась з просоня і ледви вспіла накинути на себе одежу. Допитливими очима глядїла на Луку.

»Спішіть до єї милости — Анко«, сказав старець у міцнім зворушеню. „Гостинцем від Рогожина йде тьма людий, тягнуть вози і коні. Мабуть, Анко, се вертають наші!«

У дворі заворушилось як в улию. Дївчата збігли́сь гуртом коло княгині: ся дорогою аґрафою запинає тяжку шату обшиту соболем, тамта звязує в узол пишне, русе волосє — инша подає в руки пані чудну диядему, на якій девять золотих, емальованих бляшок, розписаних образками Предтечі, кладе на блїде чоло княгині блеск достоїньства і поваги.

Мимо радісного гамору дївчат серцем княгині ворушить неспокій: чи здоров князь, єї мила дружина, чи в гараздї єго вої?

Маленького Данилка взяла добра Анка під свою опіку; надїла на нього сагайдачок бобровий, розчесала кучерики, та шабельку із срібної бляхи припяла до боку княжичови. Він з утїхою шукав єї тихого погляду і давінким голосочком допитував ся заєдно: »Чи грають труби, Анко?«

Але труби мовчали, хоч відгук копит долїтав щораз виразнїйше. Їржанє коний, дикі піснї Чорних Клобуків, які помічним полком йшли з князем у похід на Польщу, зливались в гамір якийсь сумовитий, нестерпимий для уха...

Аж тоді зійшов із своєї вежі преподобний Варлаам. Сїдоголовий, високий, в одежі шитій власноручно з козячої скіри, станув він оподалїк барвистого гурту і ждав.

З брязкотом великаньских ланцухів осунув ся зводжений міст і дубові ворота оковані тяжкою мідию, відчинили ся на стежір. Наче марева, що їх у прикрім снї приводить розбурхана уява, товпились на гостинці дивні постати людий. Скоовавлені, обдерті, утомлені, они воліклись на конях і возах закинених збруєю. З пишних, парчевих одягів бояр лишило ся йно пестре лахмітя, на яких сьвітили глумом золото і дорогі кружева. Серед товпи їхали вози а на них тяжко ранні, обагрені живою кровю...

На якім се клятім полї, у яку пору злощасну зівяв цьвіт руского лицарства?

Мов на даний знак товпа розпалась на дві части і зпоміж неї виїхав поволї низький віз, накритий багровим плащем і галузками смеречини. Міст загудів глухо під рівним ударом коліс і тоді з тисяча уст видер ся зойк візбраний слїзми, як плач вихру по степу... А княгиня мов на крилах бігла з горішньої тераси, звідки глядїла на похід. Єї руки простягли ся наперед, молили пощади — волос розвіяв ся...

Отець Варлаам саме в сю хвилю підніс край багрового плаща і нагло схилив ся до землї наче від міцного удару. На боєвім лаштунку, ржавім від крови та дивно крашенім жовтим золотом. лежав Роман, князь Руси... На чоло, перетяте ворожим зелїзом спадали кучері чорного волося і наче з вітром ласкали єго. На кафтані з грецкого шовку застигла пляма крови. Лице князя поволїкла вже сиря сутїнь смерти. Велика рука стискала міцно рукоять меча і здавалось, хвиля ще, а дужа постать двигне ся з просоня, замиготять у сьвятим сяєві панаґії на княжій груди і з замкнених уст полетить крилатий оклик: »На прю!«

Но уста були нїмі і велике серце не билось.

Над возом підлїтало гайвороне.

Ангел любови.

Лїтав ангел по сьвіті і приглядав ся людям. І куди лише перелїтав, бачив людий перетомлених і зажурених. Прислухував ся ангел їх нарікaнням і молитвам. Жалили ся вони на недостаток і нужду, а в молитвах просили о достатки.

І полинув ангел до Бога і просив, щоби Бог дав йому силу і спромогу, роздавати між людий достатки. Ангел вірив, що з достатками настане між людьми згода, щезнуть завість і ненависть, устане людска злоба. Бог изволив просьбі ангела. І куди не перелетів ангел, розпогоджували ся лиця людий. Розкидав ангел між людий достатки повною жменею і радів їх щастєм.

Та не довго тревала його радість. Давнїйше чув він благальні молитви людий о хлїб насущний, нині, коли стало людям не лише на хлїб, але й на розкоші, мало де пронесла ся з уст їх молитва подяки. Не щезла завість, не устала ненависть; не здержали достатки людскої злоби...

І вернув зажурений ангел до Бога та розказав про свої сумні поміччання. А Бог сказав: »Лїтай знов по сьвіті, та розсївай не одні достатки, але й любов, яка одинока вирівнує ріжниції між людьми, розбуджує вдячність, для тих, що їм добре творять, велить забувати на обиди, каже шанувати людску працю, думку і погляди, робить людий л ю д ь м и. Лети-ж ангеле любови!«

І лїтає ангел любови по сьвіті......

Ох коби скорше перелетів він понад нашою країною!.....

6|I. 1908. р

К. Студиньский.

Осип Маковей.

Журба поета.

Ученик шестої ґімназияльної кляси, Василь Тягнибіда, лежав собі у вакациї в садї під деревом і спочивав по обідї. Прижмуривши очи, він думав то се, то те, коли нараз осїнила єго муза і подиктувала єму несподївано гладкий вірш:

Ой лежу я під деревом
Та до гори черевом,
А в череві пироги,
А я собі: ги-ги-ги!

Сей вірш, що впав єму в голову, мов з неба, так єго утїшив, що він зірвав ся на рівні ноги, засьміяв ся з надмірної радости, викликаної і пирогами і віршом, і сказав собі з гордостию: »Я поет!« Ся гордість вигнала єго зараз із простого саду до більше поетичного лїса, де він усїв собі під сосною і глубоко задумав ся.

Було бо й над чим подумати! Доки Василь Тягнибіда був собі звичайним учеником, доти й міг звати ся так, як єго охрестили і як батько звав ся; але відколи став поетом, він не міг під поезиями підписувати ся так по простому, Тягнибідою; треба було видумати гарний псевдонїм, котрий сам собою був би чистою поезиєю. От єго два товариші пишуть поезиї і найшли собі такі чудові

чотири псевдоніми, як Недоленко, Яворенко, Дуброва і Калина. Хоч єго правдиве прізвище, Тягнибіда, змістом не було гірше від Недоленка, але не було в нім такої милозвучности; було воно просте і, нігде правди діти, грубо прозаїчне. Тягни-біда! Поет Василь Тягнибіда! Ні, се не може бути, треба придумати псевдонім.

Добрий псевдонім тягне з душі поети вірші, як нитку з клубка; так і за першим Василевим віршом підуть шнурочком поезиї, одна за другою, щораз красші.

Який же би тут псевдонім видумати? Молодий поет глубоко задумав ся; дивив ся зпід ліса, як далеко на полі жали люди, як сонце ішло з полудня, але думка була у него все одна: псевдонім!

Найкрасший був би такий, що нагадував би ліс. Може Сосновський? Сосенко? Смеречинський? Е! ні!—адже так богато людий називає ся! Може би Дубровський?... Калина—отсе гарне; щож, коли вже товариш так називає ся. Лісовик— ні, се погане. Василь Бір — так мабуть ще ніхто не зве ся. Але чому Бір? Німці будуть гадати, що то Bier — пиво. Се не добре. Яворенко— чудовий псевдонім, але вже товариш має єго.

То може би пташачий псевдонім? Голубенко, Голубович, Василь Соловейко, Ластівка, Орловський, Сокіл, Соколенко— от Соколенко був би гарний псевдонім. Василь Соколенко, найславнійший по Шевченку поет України, родив ся в Болотисках, дня 3. серпня 1889 року і учив ся в українській ґімназиї... Бігме! се гарно!

Василь Соколенко встав зпід дерева і простяг руки до гори, мов до лету. Але не злетів, тілько пішов стежкою у поле. Тут єму насунулись на думку инші псевдоніми, незвичайно поетичні; побачив блават і подумав, чи не гарно булоб назвати себе Василем Блаватом? Але чомуб не Польним Маком? Се-ж так гарно! Тілько якже такий псевдонім класти під першу поезию, де говорить ся про пироги? Поезия весела, висказує глубоке і правдиве чутє, але під нею псевдонім Блават, Мак—не до речі. І Соколенко також ні. От клопіт!

Іде Василь полем і бачить, як люди працюють. Находить на него журба, що люди так мучать ся, і з тим спадає єму на думку псевдонім Журбенко. Се буде подібне до Недоленка і так само богате змістом, а притім українське. Але тілько згадав він свій веселий вірш про пироги—і зараз зміркував, що під ним ні Тягнибідом, ні Журбенком, ні Недоленком, ні жадним подібним псевдонімом підписувати ся не випадає. Хто написав веселу і глубоко відчуту поезию про пироги? Поет Василь Тягнибіда Журбенко! Гарний мені Журбенко!

Треба щось инше придумати. Може би по батькови? Василь Іванів. Таким іменем пошанувало би ся батька. А мама чим гірша? Василь Парасчин — е, ні, се не гарне, хоч мама добра...

Зажурив ся Василь не на жарт, поки знову нагадав собі Соколенка. Він рішав ся прозвати себе таки Соколенком, а на другий день почав думати над тим, як би то докінчити так гарно почату поезию про те, як він, наївши ся пирогів, лежав собі веселий під деревом до гори черевом.

Ярослав Гординьский.

Сьвята хвиля.

Був день 6. січня 1902. р. — сьвятий вечір.

Не дуже виставно обходжено єго в нашій родині. Колись, як був я ще маленький, тямлю, не так воно бувало. Мов крізь сон мріє ся мені і велитеньский щупак і ясно осяяне деревце. Та від коли ми пішли до школи, все змінило ся... Було скромно... Та все таки відчували ми, що се сьвяточний день і поважний, піднеслий настрій огортав нас усіх.

Звичайно, та не нині... Лячно ставало мені, коли я думав про »сьвяту вечеру«.

Від самого рана ходив батько похмурий, строгий. Не говорив нічого — та єго мовчанка була вимовнійша від слів. Всім нам ставало ніяково — невимовно прикре почуванє нависло над цілим домом. Мати ходила з виразом роздратованя й утаєної грижі на лиці, менша рідня ховала ся по куткам.

А я? І не згадувати! Я не сьмів звести й віддиху... Біль наповняв мої груди, сльози так тиснули ся до очий, що я ледви здержував їх... Я знаю — я причиною того... Від коли сиджу дома, такий настрій день у день. Та нині дійшов він відай до найвисшої точки... Коби тілько не вибух бурею, а то не вдержу — се вже не на мої нерви!...

Так... Та чи їдучи домів, міг я надіяти ся чого иншого? Від коли після памятної бучі на університеті 19. листопада 1901. р ухвалили наші академики покинути львівский університет, мене все мучила гадка: що мені скажуть на се дома? Я не давав запанувати таким думкам над своїми ділами, намагав ся викинути їх із своєї памяти — та все таки треба було станути на останку перед дійсностю. Я приневолений був повернути домів на сьвята — бодай попращати ся перед відїздом у далекий Відень.

Мої побоюваня сповнили ся зовсім. Зараз на вступі привитав мене батько:

— Вже є наш авантурник!

— Татку! — пробував я оправдувати ся.

— Ет! Було питати ся батьків, батьківского кармана — а не правити ся своїм розумом!

Я хотів утечи таки зараз із дому, та просьби матери вдержали мене. Для неї я й остав ся... Так перебув я тих кілька днів до »сьвятого вечера« — як перебув, сам не знаю. Про події на університеті не згадував ніхто ні словом. І се було тяжко болюче.

А нині що буде? Требаж нам усім засісти до стола, треба висловити бажаня — так велить звичай... Пекуча горячка палила моє нутро...

Ще поки день, я прихолоджував ся на на дворі та вечір, коли вернув до хати, стало прямо душно, так душно, що віддиху не ставало. Я тер тілько нервово чоло й ходив по кімнаті...

На останку накрили стіл, поставили діда...

Я здригнув ся — пора вечеряти...

Мовчки стали ми в кружок — так було в нас все. Батько взяв таріль з медом і просфорою та став обходити всіх домашніх, вимовляючи звичайні бажаня.

На самім останку зблизив ся і до мене. На хвилю похололо в мене ціле тіло й потемніло в очах. Та скоро прийшов я до себе і з горячковою енерґією вижидав батькового слова.

Батько станув проти мене мовчки. Таріль в єго руках дрожав очивидно, та під сивим волосєм та сама хмура морщка. Він підніс очи на мене й не звидів їх. На останку опустив вір.

— Так ти до Відня? — почув я з єго уст.

Я відступив наче переляканий. Відки батько знає, що я їду до Відня? Ми не говорили про се ні словом. Доперва після довгої хвилї зібрав я свої гадки й вимовив тихо:

— Так.

— І не вернеш на львівский університет?

Я почув, що сили опускають мене. Ще оден удар, а впаду, не вдержу сього! Нехай діють ся потім, що хоче — я не знесу такого! Сеж мій батько.... Я почув зараз, що рішучість захитала ся в мені — розбила ся о волю батька... Кількадневна борба в моїй души зломила силу мого духа. Та ще раз, ратуючи себе вже зовсім інстинктовно, вишептав я у відповідь батькови нерішуче:

— Ні!

Тихо стало по тих словах. Батько глядів все в землю, а таріль з просфорою опускав ся що раз низше, що раз низше. Нечайно я увесь стряс ся, немов що пірвало ся в мені. Таріль випав з рук батька і з бренькотом покотив ся дрібними кусниками по землі. Я зрозумів в одній хвилї, що батько страшно страдає і я рішив покорити ся єго волї. Вже мав я промовити, коли нечайно рука батька спочила на моєму рамени. Оголомшений замовк я, ще заки вимовив слово, а батько сказав тихо:

— За моїх часів не було того. Не такі були молоді! Нині нам старим треба вам покорити ся. Буря в молодости — який ти щасливий, сину, що маєш таку гарну молодість!

Єго лице сияло дивною лагідностю, а дві сльозини в єго очий заблисли у сьвітлї...

— — — — — — — — — — — — — —

Дня 11. січня виїздили ми до Відня. На двірци у Львові зібрали ся величезні маси нашої публики. Був там і мій батько.

Наостанку рушив поїзд. Я виглядав вікном і дивив ся на батька. Він не пускав ся рами вікна. Поїзд їхав щораз скорше, а мій батько з відкритою головою, з сивим волосєм біг ще довго при моєму вікні...

Злобні видумки д-ра Івана Франка.

Написав

Іван Верхратский.

(Дальше).

На тім би вже нам закінчити. Не буду тут богато говорити п. Іванови Франку, любезному свому ученикови, котрому я був таким професором, яким би для рідного сина не міг бути лучшим. Справди трудно найти таку завистъ і ненависть у ученика, которому лише добро робило ся. А ще і надто: не тілько п. Іван Франко був моїм учеником, але і трех єго синів ходило підо мною, і для них був я учителем як отцем — хоть і знав, що їх батько п. Іван Франко з »вдячности« ненавидить мене, бо „доброту" батька на синах карати, уважаю нікчемним. Тепер п. Іван Франко вже мене не потребує, то-ж в єго серденьку лише змість і ненависть для мене, котрої вже закривати не потребує, а здавалось єму, що буде міг брехати на всі заставки і я зовсім нічого, так як і доси, єму не відповім.

Та дехто може замітить, таки то оно переборщене від свого бувшого ученика жадати, щоб він зовсім ділав по напрямі учителя. Того ніхто не жадає. Примір власне довідний я сам. Бл. п. Іван Гушалевич був моїм катихитом. Вправді був він для мене, як і для всіх моїх колеґів, справедливим; осібної ласки однакож не зробив мені жадної, впрочім такої я не потребував; але я оціняю єго діланє яко катихита для цілої молодежи, єго розумну любов для учеників і єго щире занятє іменно тими учениками, котрі потребували піддержки і заохоти. Тому то я все почитаю єго память і з глубокою почестию відзиваю ся про него. Але таки що до питаня язикового я зовсім иншого мнїня ніж покійник. Мимо те я все, що Іван Гушалевич зробив для галицкої русчини придатного, вельми ціню і тішить мене кожда удала єго праця.

Зовсім инакше п. Іван Франко, він не сромить ся против давного свого учителя, против учителя трех своїх синів, не тілько в письмі ворожо виступати, але навіть злобно **б р е х а т и**.

П. Іван Франко був підо мною лише три роки: в другій, третій і четвертій клясі гімназияльній в Дрогобичи, де я ділав на него совістно і він хорошо розвивав ся. Потому перенесено мене на моє старанє до Львова. Опісля п. Іван Франко підляг зовсім иншим вплывам, а на університеті у Львові знов иншим. Хоть і як оказав ся він мені невдячним, я забув те все, і думав, що то недосьвідчена молодість у него бурхає. Все прощане з моєї сторони здалось ні до чого, п. Іван Франко, яко старий чоловік, показав ся тепер так злосливим і завистним против мене, як перед 30 роками. Єсли п. Іван Франко від початку свого виступу був незвичайно зарозумілий і зухвалий, так тому не подивуєм ся, коли зважимо, що судилось єму виступати в Галичині межи Русинами, котрі, іменно 30, а навіть 20 років тому назад, були менше розвиті і всяким екстраваґанциям п. Івана Франка не лише не противили ся, а навіть їх уважали »ґеніяльностию«. Те так єго роззухвалило, що він почав кидати ся на ріжних наших людей (народовців), котрим завидував навіть те скромне імя, яке може мати руский письменник в Галичині (і так **М а с л я к а** спогани́в, бо чув, що таких історичних дум не годен написати, **Г р а б о в и ч а**, котрого повісти

не дали єму спати, і инших), а навіть і з чужих літератур почав імати ґеніїв пр. Мицкевича і Шилєра. Оно то і сьмішно стає, коли такий »великан«, як Іван Франко, стає висьмівати сьвітового поета Шилєра приводячи з єго поезий місце злосливо вирване, а те сьвідчить, що цілости або не прочитав, або не вспів зрозуміти. Певно речене: Der Mensch ist nicht geboren, frei zu sein (Goethes Tasso, II. 1.) єсть загальною правдою; тим часом Шилєра:

Der Mensch ist frei erschaffen, ist frei
Und wär er in Ketten geboren —

має свою правду, але тільки виплиґає з ситуациї, яка представлена в драмі.

Та навіть в викладі габілітацийнім виголошенім у львівскім університеті 18. лютого 1895 р. п. Іван Франко про Тараса Шевченка так виразив ся: „В своїй болязни(!) перед мальованєм ріжких конфліктів між людиною і людиною поет доходить до комізму(!), бо коли н. пр. хоче показати нам в Яремі страшного местника і мучителя, то не вміє про него сказати нічого страшнїйшого над те, що він »на ножах і днює і ночує« і що він »мертвих ріже, мертвих в...а, палить«. Зовсім як той козак з народного анекдота, котрий хвалив ся, що вбив Татарина, відтявши єму руку й ногу, але голови єму не відтяв, бо єї у него не було«. Се глупе вираженє п. Івана Франка, стоїть зовсім на тім самім рівні дотепу, як коли малий уличник покаже вам язик« а навіть еще гірше. П. Іван Франко ніби хвалячи Шевченка виражає ся про нашого ґенія, мовби який хлопак ремісничий жартуючий про якого дурника. Певно такого викладу ще не було в нашім університеті, а заразом і такого збезчещеня нашого ґенія устами »народовця«. Нічого би не мали, коли-б прелеґент скритикував навіть острійше самого Шевченка — хоть се для виказаня стійкости »Наймички« не конче було потрібне — але позволити собі на такі кпини, як п. Іван Франко, се предся за богато! Охочі Івана Франка боронити скажуть: та то правда, він завинив тут, та треба увзглядняти у него брак одвітного вихованя: він не хотів образити нашої народности, вирвало ся єму се совсїм мимо волї так собі. Виразити ся тим способом про Шевченка чоловікови, котрий габілїтує ся на університеті, се річ не чувана; не поможе тут „брак вихованя«, бо маючи викладати про Шевченка, він повинен добре розважити, що може уйти, а що нї, що єго говорене в данім випадку дотикає цїлий народ. Чому так п. Іван Франко виразив ся, нам зовсїм понятно. Славу Шевченку, хоть він не межи живучими, завидує; та мусїв єго похвалити, хоть се не було єму приятно; тому хотів він по можности єго задернути, щоби звернути увагу на своє бистроумє. Маючи тую цїль на оцї, він забув на все инше, і про те виразив ся так грубо, тривияльно.

Завидь п. Івана Франка виявляє ся навіть до людей, з котрими він жив у тісній дружбі, єсли єго непокоїть їх »слава«. І так приміром Михайло Павлик був єго другом, котрий йшов з ним разом durch dick und dünn. Новійшими часами при обходженю єго ювилея Іван Франко навіть жертвував 100 корон на фонд своего друга. Але вскорі роздумав ся инакше. Правда що до творів літературних нїхто не буде рівняти Павлика з Франком, але що до чистоти характеру і сталости переконаня мусять і ті, котрі зовсім иншої думки віж п. М. Павлик, признати, що то чоловік, котрому під тим взглядом нїчого закинути не можна. То не така вітрова хоруґовка, як п. Іван Франко. Ото-ж п. Іван Франко бере ся »розкривати« житє п. Михайла Павлика. Именно твердить він, що Павлик видаючи ґазети соціялістичні не зовсім поступав чесно, а Ковалевский, що дав п. Павликови 2.000 золотих на цїли партиї соціялістичної, потом приїхавши до Львова і побачивши господарку Павлика єго грішми (за аркуш ґазети платив п. Павлик 16 золотих в печати!) так дуже згриз ся, що за два роки номер ражений, апоплексією! Шкода тільки, що правдолюбному п. Іванови Франку нїхто не повірить на єго чесне слово! »Зіванофранчив« своего друга, та єго поступованє кождий назве негідним а єго бистроумні заміти „дітвацкими або штубацкими“.

(Дальше буде).

Запросини до передплати.

Замість шумних оповісток, які звичайно заміщають часописи з початком року, щоби заохотити широку публику до передплати, ми запрошуємо скромно наших передплатників і сторонників до дальшого витреваня при нашім стягу та до ширеня нашої часописи в близьких собі кругах.

А робимо се тим сьмілійше, що можемо вказати на закінчений період одинайцятилїтної витревалої і небезуспішної працї на поли нашої народної політики, літератури і громадяньского житя.

За той час не було такої справи з нашій народній боротьбі, якої би „Руслан“ не обговорив зі становища рациональности і успішности для народа і Церкви, не було справи у наших економічних та орґанізацийних змаганях, якоїб „Руслан“ не підпер словом і дїлом, не було майже молодого письменника, який би не найшов був в „Руслані“ гостинного місця і не було покривдженого, який би не найшов в „Руслані“ оборони по правдї і справедливости. „Руслан“ став потребою нашої суспільности і без него наше громадяньске, публичне житє майже не дасть ся подумати.

Особливо наше духовеньство повинно не тілько платонічним признанєм, але реальною підмогою пособити нашому видавництву, щоби оно розвинуло ся так, як на се заслугує. Ся підмога містить ся не тілько в самім пренумерованю, але і в сьмілім, сьвідомім ширеню часописи та запомаганю єї дописами.

Та не лише наше духовеньство, але й загал сьвідомих народовців нехай попирає морально і матеріяльно нашу часопись. Ми не зійшли нїколи з національного шляху, ми вважали тяжкою кривдою для нашої справи всяку злуку з ренеґатами. З сим нашим пересьвідченєм ми не крили ся, а хоть за се сипали ся против нас докори, ми не злякали ся їх та вказували на великі кривди для нашого народного орґанізму, який така злука з ренеґатами принести мусїла. Ми бороли ся все против того, щоби на наших плечах вилазили в гору і виростали люди, що давно зірвали з нашим народом, що маскували ся так довго Русинами, доки в злуці з народовцями не зросли на силах і не почали вважати себе „партиєю“. Останнї подїї в парляменті, де горстка »истинно-русскихъ“ рада би навязати нашому народови чужу, нерідну мову, вказують, що по нашій стороні була правда. Тому відкликуємо ся до загалу сьвідомих народовців о поміч. А коли її позискаємо, тодї і справа розширеня рам часописи стане актуальною і зміст єї богатшай на славу самих дописувателів, на користь громадяньского житя, на добро нашої народної справи!

Ми з нашої сторони постарали ся о збільшенє числа наших дописувателів на провінциї та запевнили собі співучасть визначних сучасних писателів у наших фейлєтонах. Крім більшої скількости поменших оповідань та новель орґінального письменьства і лїпших перекладів, будемо друкувати твори пера Осипа Маковея, Богдана Лепкого, Уляни Кравченко, Яросл. Гординьского, Богдана Барвіньского Франца Михайлова, Теод. Біленького, Ількa Гаврилюка і др.

Всїх наших довжників просимо о ласкаве вирівнанє залеглостий. Услівя передплати ті самі, що в минулім роцї.

Редакция „Руслана“.

Просимо відновити передплату.

Новинки.

— **Календар.** Ві второк: руско-кат.: *Рiздво Христ.*; римо-кат.: Валентина. — В середу: руско-кат.: *Собор Пр. Бог.*; римо-кат.: Северина. — В четвер: руско кат.: *Стефана перв.*; римо-кат.: Юліяна і Вас. — В пятницю: руско-кат.: Муч. з Ником.; римо-кат.: Павла Пуст.

— **З празником Різдва Христового** шлемо нашим Вп. читателям і дописувателям щирі желаня: веселих і щасливих сьвят! Христос раждаєтся!

— **Нинїшне число** видаємо в подвійнім обємі.

— **Здоровлє Сьв. Отця Пія Х.** Corriere d'Italia пише: Вчера (3. с. м.) вечером і нинї рано розійшла ся безосновна чутка про легке занедужанє Папи. Сьв. Отець як раз тішить ся знаменитам здоровлєм і приймає на послуханя.

— **Др. Кирило Студиньский**, як оповіщує вчерашна Wiener Ztg., іменований звичайним професором рускої мови і письменства з специяльним узглядненєм церковно-словяньскої мови на львівскім університетї.

— **Причинки до поборюваня безграмотности.** Справа курсів безграмотности в нашім краю стаєсь щораз актуальнїйшою, виробляєсь загальна опінїя, промовляюча за їх введенєм, а за сим повинна слїдувати праця. Головну акцию підняло Тов-о „Просьвіта“ через зложенє анкети, займаючої ся сею справою і виданєм відозви до філїй і читалень, котрих заданєм є ширенє потреби грамотности серед нашого селяньства і усуванє безграмотности через науку читаня. Початок все трудний, тож розуміємо, що відразу годї сподїватись великих успіхів супроти так великого проценту безграмотних старших і молодших, але коли загальна опінїя осьвідомилась з потребою працї, коли праця ча осьвідомлюванє широких верств суспільности через Тов-о „Просьвіта“ війде в житє, акция піде з кождим роком живійше. Як лікар стараєсь передовсїм о усуненє причин недуги, подібно і в сїй справі подбати повинні міродатні круги о усуненє приплву підростаючих безграмотних з поміж молодїжи, будучої в віцї обовязкової науки шкільної. До сего веде не тілько примус шкільний, але заснованє шкіл по громадах, де їх доси нема і помноженє сил учительских в тих громадах, де число дїтий є так велике, що одна сила не може з успіхом працювати. Ухвалена соймом позичка 10,000.000 К на справи народного шкільництва веде до сего і обернена повинна бути передовсїм на потреби сих громад, в котрих доси школи не було, або де будинок так плохий і малий, що всїх обовязаних на науку шкільну обняти не міг. Курси грамотности обіймають молодїж поза віком шкільним, молодїжию безграмотною, будучою в віцї шкільнім опікуєсь рада шкільна краєва. Супроти загальної опінїї усуненя безграмотности насуваєсь жаданє суспільности до власти шкільної, аби занялась радикально усуненєм безграмотности з посеред сеї молодїжи і загатила струю, котра доповняє рік-річно і так велике число старших безграмотних. До сего веде нетілько заснованє шкіл по всїх громадах нашого краю, доповненє вже шкіл єствуючих, але на час переходовий урядживанє курсів річних по тих громадах, де покажесь, що число дїтий в віцї шкільнім не користаючих доси з науки шкільної виносить 30. Творенє сего рода експонованих кляс, до котрих принaлежалиб дїти в віцї до 14. року житя, що лишились доси безграмотними, було би подиктоване конечностю, бо би се стан переходовий, потрібний так довго, доки школи не будуть в силї обняти всїх дїтий будучі в віцї шкільнім, доки кожда громада не буде мати школи і правильної науки, доки струя підпливаючих безграмотних не зістане загачена. Борби з старшими без

грамотними підіймає ся суспільність через свої просьвітні товариства. В справі курсів для старших може велику услугу побіч товариств віддати наше жіноцтво. Панночки наші докинулиб найгарвійшу цеголку в справі борби з неграмотністю, наколиб в місцях свого побуту гуртували дівчата, учили їх і ушляхотняли. Неголосна се праця, а в наслідках так хосенна була би найкрасшим сьвідоцтвом правдивого патриотизму. Троха посьвячення, троха праці коло незрячих, а заплата в успіхах і в почутю сповнення обовязку горожанського велика.

— **З Самбора.** (Народна робота в Самборі). Засноване недавно товариство „Народний Дім", що має бути підвалиною нашої народо-господарской роботи в Самбірщині, війшло вже в житє і розвиває ся гарно, а навіть люди, що спершу відносили ся із зневірою до него, переконали ся, що се товариство було реальною потребою для Самбірщини. Значну поміч має се товариство з найширших верств народних, котрі уміщують тут свої ощадности і поособлюють сим розвиткови сеї інституциї.

Засноване товариство руської шляхти розвиває ся слабо, бо мало людий потрібних до такої роботи, якої вимагає се товариство. Матеріял в сім товаристві знаменитий, хоч члени єго вельми горді на свої колишні привілеї, але сьвідомости національної у них мало. Дотеперішню роботу уважаю доволі відрадним почином. Колиб так станув на чолі визначнійший чоловік, за котрим би всї пішли, а попри него станули тямущі робітники, то і успіхи булиб значні. Правда дотепер нїхто ними не занимав ся, нїхто їх не осьвідомляв, тож не дивота, що остали ся лише матеріялом. Се люди заможні, підприємчиві, шкода була би велика затратити такий матеріял. Товариство педагоґічне є досить сильне, має чотири кружки в чотирох сторонах повіту, а належить до него майже вся інтеліґенция в Самборі і учителї з повіту, та кількох сьвященників.

Не знаю чим пояснити неохоту духовеньства до сего товариства. Неохота ся пояснює також безсильність нашу на полі народного шкільництва. Може духовеньство инакше відносить ся до товариства педагоґічного і до школи в других повітах, але у нас невідрадні відносини під сим зглядом.

Під кождим зглядом бачу поступ мимо сего, що через кілька лїт сили наших людий були розбиті, одно тілько непідхлїбне для нас, що околиця мало бере участи в роботі в Самборі. Кілька одиниць являє ся на зборах ріжних товариств, а другі нїколи не заглянуть, начеб їх зовсім не було, начеб не жили в нашім повіті.

(Просимо наших дописувателів і з инших міст подавати такі вісти про народне житє і народну роботу. — *Редакция Руслана*).

— **Університетскі професори в неволї жидівских часописий.** Дня 19. м. м — пише Reichspost Nr. 320—заалярмував др. Леопольд фон Шредер, знаний професор староіндійской фільольоґії і історії на університеті в Відни, читаючий сьвіт ревеляциями про спосіб і рід, як пан Моріц Бенедикт, редактор „N. Fr. Presse трактує своїх дописувателів, „найпоступовійших" професорів університету. Пан Моріц Бенедикт поправляє їх статї як домові задачі малих школярів. І коли панове професори не слухають Моріца, то Моріц стручує їх зі сходів, бодай листовно, а рукописи за ними ви кидає. По такім трактованю унів рситетских професорів, на яке могла позволити собі лише жидівска бута N. Fr. Presse, і по протесті проти сеї обиди, якої дізнав проф. Л. фон Шредер, треба була сподївати ся, що університетскі професори обстануть за своїм товаришем і тому часопись збойкотують. Тимчасом числа N. Fr. Pr. з 25. і 27. м. м. виповнені статями майже самих університетских професорів, підписаними їх повними іменами і титулами! На се відповідає Reichspost: Зрада служебого товариша, підданьство під Моріца індексом, заяча боязливість і гнила податливість непорушимих героїв der Voraussetzungslosigkeit, тото терпеливе приняте ганьби свого стану від жидівского редактора є погромом вільнодумної університетскої кліки, погромом, який перевисшає все, що було. Такий свого рода „Syllabus" чи кодекс має також „Дїло" засуджуючи на спалене кожду статю не за для браку права, але лише тому, що вона є не по нутру сего орґану. А те саме „Дїло" найбільше підносить крик проти індексу церковного!

— **Розмова з селянином-депутатом.** Останніми часами селяньскі депутати до рос. думи тїкають з „союза русскаго народа". Щоб довідатись, через що саме те дїєть ся, співробітник »Слова« звертав ся до волиньского депутата-селянина М. Андрійчука, який отсе сьвіжо одсахнув ся від союзників. Андрійчук так пояснив свій вихід з »союза русск. нар.«: „Всїх депутатів-селян, які пройшли в думу за помочю „союза русскаго народа", голова товариства „активной борьбы съ революцией" д. Дезобрі запевнив, що їм дадуть специяльну дешеву кватирю. Не знаючи нї міста, нї инших депутатів, ми й поїхали на сказану нам адресу Другогож дня до нас поприходили представники „союза русскаго народа" і довго балакали про одностайність, про крамолу, про обовязки депутатів, що прийшли в думу за помочю „союза". З свого боку союзники обіцяли подбати в думі про потреби селянства і в першу чергу обміркувати їх у державній думі. За головне порядковане в фракциї союзників узяв ся депутат Марков. Коли були вибори до президиї, він казав селянам, що їх не можна туди вибирати, бо потрібні там люде освічені, а в комісиї їх піде багато. Але настали вибори до комісиї буджетової — не вибрано селян. Марков обіцяв, що в комісиї народньої просьвіти самих селян союзників пройде 13, але й туда нї одного селянина не пустили. Призначуючи кандидатів до земельної комісиї, праві казали, що селян там буде 3. Я почав намагатись, щоби обрали мене, Марков відмовляв, але я стояв на своєму. Кинули жеребок і менї випало йти в комісию Другого дня роздали списки кандидатів, та мого призвища там не було. Тодї я порішив вийти з „союза русскаго народа" і на перших же зборах сповістив про се союзників. Звичайно, на мене накинули „анатему" і ухвалили повідомити про се моїх виборців через „Почаевск. Листокъ". Тепер я пристав до поміркованих правих. Тепер ми всї хочемо закласти селяньску партию, але поки ще нема проводарів".

— **Про арештоване** Юрія Костура, хориста руского театру, під замітом належаня до ватаги вломників пише Gazeta kołomyjska: З кінцем ґрудня м. р. тутешна станиця жандармериї дістала вістку з дирекциї поліциї в Празї, що межи 27. ґрудня а 1. січня проєктований є влом до якоїсь фінансової інституциї в Коломиї, яка (після пляну найденого у одного з арештованих в Празї вломників) має 7 уряд ників і якої директор мешкає в тім самім будинку. Могло се ві носити ся лише до каси ощадности; однак на всякий випадок повідомлено про се заряди инших інституций і скріплено сторожи при податковім урядї, при австро-угорскім банку і при инших інституциях, а навіть і при найбільшій золотничій торговлї п. Цукермана. Небавом прийшла знова телеґрама з жаданем приарештованя Юрія Костура члена руского театру. Він мешкав тут при ул. Українській, у своєї кревної п-ї Пристайової, якої муж є сьвященником в Америцї. Костура не було тодї в Коломиї, бо виїхав до Перемишля і мав вернути другого дня рано. Жандармерия обставила всї виходи на зелїзничім двірцї, але Костур висївши з поїзду, пішов здовж шин і вийшов на рампі а звідтам поїхав фіакром. В дома ждав на него жандарм і увязнив єго. При ревізиї найдено у него всего 64 сотики. Арештований заявив, що не знає нї Васїньского, нї Кноблоха, нї Адамского. В пятницю вислано єго до Праги.

— **Відчит про кобзу й кобзарство.** Катеринославска „Просьвіта" урядила дуже цїкавий відчит: д-ій Еварницкий, відомий знавець української давнини, подав історичний огляд кобзарства, від найдавнїйших часів, указуючи істнованє кобзи у східних племен, між иншим у Половців. Цїкаві теж були в тому відчитї відомости про кобзарство в Січі запорожскій і взагалі про гру на кобзї в давні козацкі часи. Катеринославска „Просьвіта" має урядити цїлий ряд таких відчитів, хоть має деяку перешкоду в тім, що не посїдає власного помешканя. Для відчиту Еварницкого ласкаво дозволив скористувати ся сьвітлицею торговоі школи директор її д. Синявский. Для доповненя відчиту д-ія Еварницкого запрошено кобзаря Ткаченка, що виконав після відчиту скілька кобзарских пісень. Увесь вечер мав великий успіх.

— **В товаристві „Боян" в Київі** на вібрапю єго членів 16. грудня, постановлено утворити осібний відділ український. Виникла ся постанова після того, як було доказано скількома членами-Українцями, що київске музичне товариство „Боян" лише тодї матиме живу силу й успіх між громадяньством, як воно зверне свою увагу й працю на музику українську, — таку багату, але ще так мало досліджену Деякі члени сїй думцї перечили й доказували, що „Боян", маючи бучну назву „товариства філярмовїчного", повинен мати „ширші" завданя; тіж члени, що дбали про український напрямок „Бояна", казали, що не бороннячи товариству доказувати свою як найширшу музичну діяльність, бажають засновання осібного відділу українського. Змагане було досить довге й затяте; скінчило ся однак визначенєм у межах устава, „української комісиї". В ту комісию увійшли О. Бородай, О. Коваленко, О. Косач, О. Левицкий, М. Лисенко і М. Старицька; сподївано, що вступлять ще й инші. На першу чергу український відділ „Бояна" ставить відродженє кобзи, маючи при тім і инші заміри щодо праці біля української музики.

— **З Поділя** (російского). На все Поділє є всього тільки 9 приютів для дїтий і в кожному містить ся від 10 до 25 дїтий; в одному тільки камянецкому приюті містить ся від 70 до 75 дїтий що дня. Минулого року по всїх сих приютах мали притулок 181 дїтий; се число, порівнюючи з 1905 р., збільшилось всього на всього на 4. Тим часом на Поділю є далеко більше дїтий, що потребують захисту. По деяких повітах приютів зовсім нема, і се примушує нещасних сиріт лишатись на волї Божій.

— **Американьска фльота в дорозі докола землї.** Европейскі полїтики ломали собі голову, пощо фльота Зединених Держав, поставлена на воєнну стопу, виїхала з Атлантийского океану доокола полудневої Америки на Тихий океан. Загально думано, що з почини напастий, яких Японцї дізнають в Зедин. Державах, заносить ся на війну межи тими обома державами. Тимчасом останні вісти про цїль подорожи фльоти звучать зовсім инакше. Американьска фльота має в половинї марця с. р. причалити до заливу Магдалини в полудневій Калїфорнії і там буде відбувати через місяць вправи. Потім поплине фльота на північ до Сан Франціска, дальше до Филипиньских островів, звідтам до Японії (мабуть показати свою силу), а з Японії заверне на полудне, загостить до портів Гон-кон, Сінґапур, Кольомбо, потім на Аден перепливе Червоним морем і Суезким каналом на Середземне море і через Ґібралтар поверне до Нового Йорку, відбувши 30.000 миль дороги.

— **Завзятий Мазур.** Мазурскі кольоністи в Волосянка спроваджують собі на сьвята горівку в 5-кільоґрамових бляшанках зі Львова. Так було і сего року. Оден з них замовив 5 клґр. „контушівки" і надіяв ся, що она прийде на почту в Славску в пятницю і тому того дня зголосив ся по посилку. Тимчасом горівка спізнила ся, а Мазур переждавши на почті цїлу пятницю, заночував вже там. В суботу дармо ждав на горівку, недїля також не дописала, аж в понедїлок вечером урадований повернув з горівкою до дому.

— **З Відня** доносять, що з 1. січня с. р. число населення Відня переступило 2 міліони, а довги зросли до 938 міл. корон, коли цїле майно громади Відень виносить лише 912 міл. корон.

— **„Жовта“ небезпечність.** Американьскі Зєдин. Держави а за ними Австралія видали закон, який забороняє Хінцям поселяти ся в тих краях. Мимо того Хінців „пачкують“ аґенти потайно до Австраліï, перевозячи їх поміж помостами кораблів. І мимо всіх змагань властий число Хінців в Австраліï росте нечувано скоро і може стати грізним для тамошних жителів.

— **Не аби який інсерат.** В реакцийній петербурскій ґазеті »Новое Время« появив ся перед кількома днями інсерат, в котрім запрошувано на похорон Мариï Федоровноï Романовоï (матери царя). Поліция росийска здогадує ся, що розходило ся о замах на житє матери царя. Адміністрация згаданоï ґазети каже, що інсерат той приняла лиш через неувагу. Здає ся, що хтось хотів зробити збитка реакцийній ґазеті і помістив той анонс.

— **Ловля оселедців.** З кінцем грудня, як пише Köln. Volksz. Nr. 1134, закінчила ся анґлійска ловля оселедців в Yarmouth і Lowestoff нечуваного добичию: тягар сих двох ловель виносить 157.500 тон, а поодиноких оселедців є кругло 900 міліонів!

— **Гумореска Марка Твена.** Американьский гуморист Твен був недавно запрошений на збори вдовиць і сиріт по моряках і при тій нагоді промовляв, як пристало гумористови, гумористично. Найбільшим скупарем на сьвіті — розповідав Твен — був Ганнібаль. Він відпродав свому братаничови половину права посідання расовоï корови і відтак не хотів ділити ся з ним молоком, бо, мовляв, він продав лише передну часть корови. Спільник мусів отже годувати і напувати корову, а за молоком лише слинку ликав. На лихо раз корова ударила рогом старого Ганнібаля, він запізвав до суду братанича о 50 долярів відшкодовання, бо в тім випадку була винна лише передна часть корови.

Оповістки.

— **Дальший репертуар руского театру в Коломиï.** (Саля Каси щадничоï. Початок $7^1/_2$ вечером. Білети продає „Народна Торговля“ а від год. 5. вечером в день представленя каса театру).

Ві второк 7. с. м. „Ревізор з Петербурга“, славнозвісна комедия в 5 діях М. Гоголя.

В середу 8. с. м. другий раз „Фавст“ опера в 6 відслонах К. Ґунода. Гостинний виступ п. А. Гаєка.

В четвер 9. с. м. „Житейске море“ (продовжене „Суєти“) комедия в 4 діях Карпенка Карого.

В суботу 11. с. м. „Cavalleria rusticana“ опера Масканього.

— **Великі вечерниці з танцями** Тов-а „Основа“ укр. техніків відбудуть ся дня 6. лютого 1908 в салі »Народного Дому«.

— **Відозва.** Дня 19. грудня с. р. відбули ся загальні збори товариства Шкільна Поміч в Самборі, котре удержує бурсу для учеників місцевих шкіл Пересїчно удержує бурса річно 50—60 учеників. Товариство придбало власну реальність, побудувало деревляний дім о 5. комнатах специяльно для потреб бурси призначених, а крім сего містилось в старих домах і донаймленій реальности. Тепер старі доми вимагають перебудови, тож Виділ товариства постарав ся о виготовленє пляну і кошторису на будову нового мурованого дому, котрий обнимав би сутерини і партер, та був приготований до потягненя з часом поверха. На дотеперішній реальности тяжить ще довг 1960 К, а нова будова обчислена на 32.000 К. Інституция ся призначена є для мешканців повіту самбірского і сумежних, тож природною річию є, аби передовсім мешканці повіту причинялись до здвигненя і удержаня еï. Дотепер тїшилась інституция ся попертєм загалу, а призбирувані датки улегчили товариству сплачуванє затягненого довгу, удержанє бурси і відкладанє бодай малоï частки на будову нового дому. Призбираний фонд є заледво маленькою часткою кошторисовоï ціни, тож відкликуємось до всіх щирих людий повіту самбірского і сумежних: Памятайте на бурсу шкільноï помочи в Самборі, шліть і найменші жертви, поможіть до здвигненя дому, в котрім би бідна молодїж наша могла знайти приміщенє! В 1907 році вплинуло з повіту 61·90 К, від місцевий добродіїв 613·40 К, а від Преосьв. Еп. Конст. Чеховича, сойму, ради повітовоï, міста Самбора, Днїстра, задаткового товариства і других інституций 830 К. Маємо надію, що інтеліґенция з повіту і чєстне селяньсто та шляхта підіпре щедрійше в сім році змаганя нашого товариства і допоможе до доверіненя задуманого діла. Від Виділу Тов-а »Шкільна Поміч« в Самборі 31. грудня 1907: о. *М. Ортиньский* предсїдатель, *Т. Біленький* скарбник.

— **З адвокатских кругів.** На лїсту адвокатів вписані: др. Дамян Савчак, емерит. радник судовий з осідком в Борщеві, др. Йос. Вайдман з осідком в Рогатині, др. Вікт. Нусбрехер в Тернополи, др. Озія Вайсман, др. Йос. Улям і др. Озія Берґер з осідком у Львові.— Адвокат др. Йос. Велюховский переносить ся з Монастириск до Буська, др. Андронїк Могильницкий із Снятина до Перемишля, др. Йос. Говорка з Рави до Кут, др. Генр. Ґрос зі Львова до Перемишля.

— **Для убогих 9 сиріт** зложив у нас Впр. о. В. Мереньків зі Львова 4 К. Разом зібрано 24 К.

— **До нинішного числа** долучуємо відозву (з чеком) „Руслана“ запомогового товариства для учеників рускоï ґимназиï у Львові і горячо поручаємо се тов-о ласкавій памяти нашоï суспільности

Наука, штука і лїтература.

— **Нові п'сні.** Заходом музичноï накладні „Торбан“ у Львові, появились отсї нові пісні Т. Ярославенка: Г е й з а к у й м е н і з а в у л е, слова В. Пачовського (ціна 60 с.); Н а х л о п с ь к у н у т у, слова Б. Лепкого (ціна 70 с.) і К а л и н а, народня пісня (ціна 70 с.). Усї три пісні написані на середній голос в супроводі фортепяну. Набувати можна в книгарнях.

— **Незнані композициï Паґанїнього.** Недавно віднайдено в архіві міста Перуджія 14 незваних доси композиций італійского композитора Паґанїнього. Якийсь анґлійский банкир давав за пять з тих композиций 12 000 К. Пієрмонт Морґан, американьский міліярдер, жертвує за 10 рукописий 40.000 К. Однак італійский міністер скарбу заборонив продавати ті рукописи за границю, бо правительство хоче їх набути на власність народу.

Телеґрами

з дня 6. січня.

Відень. N. fr. Presse доносить, що праця в делеґациях як в комісиях так і в пленум пічне ся аж при кінци січня. Причиною до сего є приготованя до соймових виборів, бо більша часть австрийских делеґатів мусить взяти участь у виборчій аґітациï.

Задля відложеня засїданя делеґациï парлямент буде скликаний аж 17. марця і буде радив до 11. цьвітня. Потім по коротких великодних фериях збере ся знова парлямент на наради до кінця червня.

Петербург. В суботу помер ту начальний редактор „Свѣт-а“ полковник Комаров, оден з найбільших росийских панславістів.

Тифліс. Ватага зложена з 50 опришків напала на поїзд закавказкоï зелїзниці, яким везено 2 міл. рублів. Військова сторожа зелїзнича прогнала опришків.

Відозва до милосердних сердець.

Круглі сироти в числі д е в я т и д у ш по офіциялї судовім, Русинї, пригадують ся перед Сьвятами Різдвяними і Новим Роком ласкавій памяти ВП. Земляків і п р о с я т ь о п р и с и л к у на руки Адміністрациï „Руслана“ підмоги на закупно топлива та найпотрібнїйших средств поживи.

Приїхали дня 6. с. м.: М. і Ів. Смолиньскі, Коломия; Зофія, др. Ів. і Йос. Скоморовскі, Кути; Волод. Чех, Коломия; Тустановский Юрій, Львів; Сарматюк Ів., Орава; Яр. Герасимович, Сколє; Ом. Терлецкий, Тернопіль; Вас. Фірман, Камінка стр.; Ів. Вітецкий, Болехів; Ром. Кульчицкий, Богородчани; Яр. Вовідка, Сернки середні; Озанїч Франц, Будапешт; Кость Пєкний, Отинїя; др. Мих. Нова-ковский, Богородчани; др. Ев. Олесницкий, Стрий; др. Макс. Цетербавм, Болшівці; Степ. Щухевич, Дрогобич; Іван Коссак, Коросно; Вартол. Марків, Перемишль; Остап Горбачук, Кристинополь; Теоф. Долиньский, Броди; Вол. Бабяк, Перемишль; Мих. Рогатин, Львів; др. Ціпановский Ів., Городенка.

Тижневий звіт
Торговельноï і промисловоï палати

про ціни збіжа і продуктів у Львові від 30. грудня 1907 до 4. січня 1908:

	за 50 клґ.
Пшениця	13·00—13·25 К
Жито	12·25—12·50 К
Ячмінь броварняний	8·25— 8·75 К
Ячмінь на пашу	7·60— 7·80 К
Овес	7·10— 7·40 К
Кукурудза	8·50 — 8·75 К
Просо	8·35 — 8·60 К
Горох до вареня	10·50—11·50 К
Горох на пашу	7·60— 8·00 К
Бобик	7·00— 7·25 К
Конюшина червена	70·00—80·00 К
Конюшина біла	35·00—45·00 К
Конюшина шведска	75·00—85·00 К
Тимотка	32·00—38·00 К
Ріпак зимовий	15·75—16·00 К
Насїнє конопл.	10·25—10·50 К
Хміль	57·50—77·50 К
Насїнє льняне	10·00—10·25 К
Льнянка	11·00—11.50 К

Colosseum
в пасажи Германів
при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензацийна програма,
від 1. до 15. січня 1908.

Щоденно о год. 8. вечер представлене. В неділї і сьвята 2 представленя о 4. год. попол. і о 8. год. вечером. Що пятниці High-Life представлене. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

ВОЛОДИМИР КОРНИЧ-ЯСЕНИЦКИЙ
ц. к. радник висшого суду краєвого, н. п. отворив (3—6)
адвокатску канцелярию
в Чернівцях, площа Єлисавети ч. 3.
напротив нової палати судової.

Артист-маляр
Евген Турбацкий
Львів, ул. Пекарска ч. 43.

поручає ся при окрашенях церков; образи до іконостасів, історичні, портрети і т. д. (19—?)

ДОБРИЙ АПЕТИТ
дістанете по ужитю
Кайзер'а
Pfeffermünz-Caramellen
Випробовані і поручені лїкарями.

Необхідні при лихім травленю, безапетитности, желудковім болю і т. д. Відсьвіжуюче і оживляюче средство.

Пакет 20 або 40 сот. у всіх аптиках і дроґериях. (6—12)

НАЙЛУЧША КАВА

Каварня і реставрация
ріг Косцюшка і Сикстускої Львів.

Щоденно подвійний концерт військової музики і віденьского квартету Шрамлїв. — Страви виключно на деcеровім маслї. Вступ вільний.

О численні відвідини просять

Франц і Вольман.

(6—10)

Поручає ся дешево і совісне
Артистично ритовниче заведене
А. ЗІҐМАНА
— — **у Львові, ул. Сикстуска ч. 14.** — —
Робітня металевих і кавчукових печаток.

Моноґрами, герби і всякі ґравури — вивіски ритовані і ляні, прасовані бляхи для сторожий і товариств. — Поручає ся яко доставець ріжних руских товариств і Урядів парохіяльних. (4—?)

„Псалтиря розширена“
в дусї християньскої молитви і пр. для ужитку церков. і молитвенного, поручена всїми трома Ординариятами. — В оправі 4 кор., брошурована 3 кор. 50 сот. Висилає за попереднім присланєм гроший, або послїплатою: А. Слюсарчук, парох Рунґури, п. Печенїжин.

Працюйте і щадіть.

Вкладки ощадности на 4% приймає Товариство вза много кредиту

„Дністер“

стоваришенє зар. з обмеженою порукою у Львові.

Кождого дня (в годинах урядових перед полуднем) можна кожду вкладку назад відобрати.

Позички уділяє Товариство »Дністер« на 6% за інтабуляциєю; на кошти покритя дахівками на 5%. Сплату розкладає ся до 10 до 15 лїт; при 20 ратах піврічних виносить рата амортизацийна (на капітал і відсотки) 5 кор. 08 сот. від кождих 100 кор. позички.

Парцелянти на купно землї могуть в »Дністрі« получити **позички під догідними услівями.**

Членами можуть бути тілько члени обезпечені в »Дністрі«.

З зисків уділив „Дністер“ на **публичні добродійні цїли** квоту 37.275 корон.

Стан 31. грудня 1906:

Вкладки	2,561.541·81 К.
Позички уділені	2,512.635 62 К.
Уділи членьскі	193·659·52 К.
Цїнні папери	138.534·20 К.
Фонд резервовий і инші	37.338 07 К.
Льокациї	267.364 04 К.

Канцелярия в домі „Дністра“ ул. Руска ч. 20.

Канцелярії отворені перед полуднем від 8 до 2 год.

Купуйте землю при парцеляциях!

---

1. **Домашний адвокат,** вичерпуючий збірник взорів і примірів, спорних письм, що відносять ся до цивільного закона, цивільної процедури і ординациї екзекуцийної разом з оречепями найвисшого трибуналу при кождім взорі поміщеними. **4 К 50 с.**

2. **Правничий порадник** в справах адміністрацийних, автономічних, цивільних, карних і скарбових з комплетним збірником взорів, примірів, подань, жалоб, протестів, рекурсів і документів ітд. ітд., разом з юдикатурою найвисших властий з додатком тариф адміністрацийних, судових і скарбових у виді лексикона. **10 К 60 с.**

3. **Право громадске для всїх сільских і міских громад галицких.** (Окрема відбитка з »Порадника правничого«). **2 К 50 с.**

4. **Приписи податкові і промислові.** (Окрема відбитка). **1 К.**

5. **Приписи до вияснення права пропінациї** обовязуючі по упливі 1910 року. **1 К 10 с**

6. **Збірник приписів, розпорядків і оречень найвисших адмін. властий про право пропінациї (pro i contra), гуртовні торговлї пропін. напитками, та вироби і дрібну продажу солоджених напитків, пива загран., вина і денатур. спіритус ітд. — та приписи що до громадс. оплат і карного поступованя,** як також **що до їх взновленя. 2 К 10 с.**

Замовляючи ті книжки належить надіслати почтовим переказом означену належність під адресою: **С. Вайншток, Львів, Різницка 5.** (9—10)

! Кашель !

Хто любить своє здоровлє, той хоронить його.

5245 нот. дол. сьвідоцтв доказує помічний вислїд

Кайзер'а
Brust-Caramellen
(Грудні кармельки)
з трема соснами.

Випробовані лїкарями і поручені проти кашлю, хрипки, катару, флеґми, закатареня устної ями, дихавиці і коклюшу.

Пачка 20 або 40 сот.; Доза 80 сот. Дістати можна у всіх аптиках і дроґериях. (10—24)

Найбільший склад в краю

оріґінальних машин до шитя і гафту, кравецких і шевских та машин пончошкових.

Курс гафту безплатно.

Приймає до направи машини до шитя всяких системів.

Цінники даром і оплатно.

ЙОСИФ ІВАНИЦКИЙ
механїк і специяліст
Львів, Готель Жоржа.

(10—10).

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Відділ депозитовий

принимає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, принимає до перехованя папери вартісні і дає на них завдатки.

Крім того впроваджено подібно як в институциях заграничних т. зв.

Сховки депозитові.
(Safe Deposits)

За оплатою 50 до 70 корон річно, депозитар дістає в сталевій касї панцирній сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де **безпечно і дискретно** переховувати може своє майно або важні документи.

Під тим зглядом поробив Банк гіпотечний як найдогіднійші зарядженя.

Приписи дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділї депозитовім.

Розклад зелїзничих поїздів
важний від 1. мая 1907.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи
Кракова	5·50	**8 55**	**1 30**	5·25	9·50
Кракова	7·25	9·45	—	**8 40**	**2·31**
Ряшева	—	—	1·10	—	—
Підволочиск	7.20	12 00	**2·16**	5·40	10 30
Черновець	8·05	—	**2·25**	—	9·00
Черновець	—	—	3·35	—	**12 20**
Станиславова	5·55	—	—	—	—
Коломиї,	—	10 05	—	—	—
Стрия	7·29	11·50	3·51	—	10·50
Пустомит	7·29	11·50	3 51	9·40Н	10 50
Самбора	8 00	10·30	1·55	—	9·20
Любіня	8·00	10 30	1·55	9·20	11 50†
Рави рускої	7·10	12·40	4·50	—	—
Янова	8·22	1 15	5·00	9·25	10 10†
Брухович	7·10	12·40	1·45†	4·50	8·20
Брухович	10·05†	—	3·25	5·30	9 35Л
Зимної води	5 50	7 25	1 10	5·25	9·50

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд	вечер	в ночи
Кракова	3·45	**8·25**	**2·45**	**7·06**	11.10
Кракова	—	8.40	6·15	7·20	**12·45**
Ряшева	—	—	4·05	—	—
Підволочиск	6 20	10·45	**2 17**	7·00	11 15
Черновець	6·10	9·20	**1·55**	—	10·45
Черновець	—	—	—	—	**2·51**
Станиславова	—	—	—	5·50	—
Коломиї	—	—	2 35	—	—
Стрия	7·30	—	2·25	6 25	11·30
Пустомит	7 30	10·45Н	1·26	6·25	10 30
Самбора	6·00	9 05	4 30	—	10·51
Любіня	6 00	9 05	2 10†	4·30	10 51
Рави рускої	6 12	11·05	—	7·10	11·35†
Янова	6 58	9·15	1·35†	3·35	6 30
Брухович	6.12	11·05	2·28	5·45	8·34Л
Брухович	9·05†	12·41†	3·45	7·10	11·35†
Зимної води	3·45	8·40	4·05	7·20	11·00

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим друком. — Поїзди їдучі лише в неділї і сьвята означені † — в неділї і сьвята від 26/6 до 15/9 буквою Н, — в неділї і сьвята від 1/6 до 31/8 що день буквою Л.

При закупні товарів просимо покликувати ся на анонси нашої часописи!

Видає і відповідає за редакцию Семен Ґорук.

З друкарні В. А. Шийковского.